

Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

У безперечно складних обставинах, у яких перебуває українська освіта протягом останніх років унаслідок пандемії COVID-19, а нині повномасштабної війни, що розпочала росія, освітяни роблять усе можливе, щоб забезпечити право молодого покоління на освіту.

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають в учнівства під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2021 роках пандемією COVID-19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд учнівства за кордон;
- переїзд у межах України;
- відключення електроенергії;
- руйнування значної частини закладів освіти.

Ключовими викликами освітнього процесу в умовах війни педагоги назвали:

1. нестабільні умови навчання;
2. обмеженість способів організації навчально-пізнавальної діяльності;

3. зниження мотивації та нестабільний психоемоційний стан учнів / учениць та вчителів.

Як компенсувати освітні втрати за допомогою сервісів «Всеосвіти»

1.

В умовах дистанційного синхронного та асинхронного навчання переважна більшість вчителів пропонували учням переглянути презентації, відео, виконати вправи, самостійно опрацювати навчальні матеріали. Для цікавої подачі інформації вчителі можуть використовувати на уроках навчальні відео, конспекти, схеми і таблиці. Їх також можна знайти на платформі «Всеосвіта» у Бібліотеці методичних матеріалів.

Обмін досвідом може суттєво підвищити професійну майстерність педагога, збільшити його мотивацію на прикладі проведення якісних та цікавих уроків колег. Для вчителів-початківців, які тільки завершили здобуття освіти, де основна увага приділяється формуванню фундаментальної теоретичної бази, та не мають практичних навичок, методичні розробки інших колег можуть стати справжнім порятунком.

У наш час поділитися своїми методичними напрацюваннями чи почерпнути щось корисне в інших успішних вчителів не викличе жодних труднощів. Найбільша в Україні онлайн-бібліотека методичних матеріалів від «Всеосвіти» — це чудова можливість обмінятися перспективним педагогічним досвідом, скористатися новаторськими фірмовими розробками від «Всеосвіти».

2.

Посилити роботу в частині надання підтримки педагогічним працівникам щодо підвищення кваліфікації та професійного

вдосконалення з питань методики роботи в умовах змішаного навчання допоможе розділ «Підвищення кваліфікації».

Всеукраїнське визнання і чільне місце серед різноманітних освітніх ресурсів посідають авторські курси від «Всеосвіти», створені науковцями та фахівцями, найкращими спікерами України, освітніми експертами та тренерами освітніх змін з перспективним педагогічним досвідом.

Дистанційні курси підвищення кваліфікації організовані за блоково-модульним принципом, містять не лише текстові лекції, а й відеоматеріали, ілюстрації, інфографіку, додатки для завантаження та використання на практиці.

Актуальні теми, власний графік для навчання, вільний вибір теми і напряму, зручний інтерфейс проходження будь-яких модулів та оперативність зворотного зв'язку навіть в умовах воєнного стану — це лише кілька переваг підвищення кваліфікації на сайті.

[Вебінари](#) від «Всеосвіти» — це тандем користі та інтерактиву, де можна спілкуватися в режимі реального часу, обмінюватися файлами та досвідом, проходити та проводити опитування, насолоджуватися демонстрацією екрана, створити чат. Майстер-класи та тренінги, практичні вправи, методичні кейси, які безпосередньо виконуються учасниками вебінарів сприяють готовності до застосування їх в освітньому процесі зі здобувачами освіти.

Великої популярності серед освітян набули також [семінари](#), [конференції](#) та [марафони](#) від «Всеосвіти». Семінари є однією з широковідомих форм навчання і знаходять застосування в різних галузях освіти. У зв'язку з цим, семінари активно використовуються педагогами як ефективний спосіб отримання нових або підвищення рівня наявних знань з того чи іншого питання.

Конференції у форматі онлайн в умовах суворої реальності для багатьох все ще залишаються єдиною можливістю отримати доступ до думок провідних педагогів та експертів в

освіті. Приваблює вчителів і те, що режим онлайн дозволяє запропонувати участь у конференції більшій кількості зацікавлених людей, а це, відповідно, і більше спілкування, і престижність обраної теми, і продуктивніший обмін досвідом.

[Марафони](#) передбачають серію прямих трансляцій із практичними заняттями. Такий формат містить обов'язковий інтерактив та завдання після кожної зустрічі. Крім того, під час участі в марафоні формується спільнота, для якої онлайнове спілкування — точка професійного зростання.

3.

Запропонувати стратегії адаптації освітнього процесу закладів освіти до роботи в умовах зміни режимів навчання.

Чільне місце у педагогів посідає [конструктор уроків](#), який допомагає освітянам якісно розробляти завдання на заняття / урок, розміщувати інформаційний контент та вправи для перевірки. Цей онлайн-інструмент дозволяє кожному вчителю побудувати структуру навчального заняття у контексті діяльнісного підходу.

[Конструктор тестів](#) надає можливість створити цікаві завдання для закріплення, перевірки знань учнів, проведення самостійних і контрольних робіт. Його функціонал передбачає велику кількість різноманітних налаштувань, що дозволяє швидко і зручно створити справді унікальний тест під ваші цілі та завдання. Інтерфейс проходження завдань адаптований до будь-яких розмірів екранів. Тести зручно проходити як на персональних комп'ютерах, так і на планшетних чи мобільних пристроях.

Кожен погодиться з тим, що інколи для того, щоб урок був захопливим, варто намагатися використовувати щось оригінальне і сучасне, яке вносить родзинку до освітнього процесу. У цьому випадку на допомогу приходять [вебквести](#). Завдяки цій захопливій технології подачі матеріалу учні навчаються досліджувати якусь проблему під різними кутами, оцінювати та класифікувати дані, креативно мислити та

долучатися до наукових досліджень у різних галузях знань. Вебквести згуртовують та роблять спілкування в мережі невимушеним і водночас корисним.

Оцінюємо потреби

Інструментами визначення можуть стати система тестування результатів навчання. Вчителі-предметники можуть самостійно оцінити прогалини у знаннях учнів. Які теми потрібно надолужити з усім класом, а які з окремими дітьми. Одним з інструментів для виявлення навчальних прогалин є онлайн-тести на платформі «Всеосвіта». У цьому розділі можна знайти завдання з усіх предметів для учнів 5 класів для виявлення прогалин за початкову школу, для 7 класів для виявлення прогалин за курс 5—6 класів та 9-х класів для виявлення прогалин за 7—8 класи.

Зважаючи на те, що [тести](#) виконують навчальну і діагностувальну функції, для педагогів важливими є зрозумілі та водночас різноманітні опції створення інтерактивних завдань у цифровому освітньому середовищі. На платформі «Всеосвіта», у конструкторі тестів, окрім можливості створення 8-ми типів запитань, налаштування тестування за своїми параметрами, перегляду детальної статистики відповідей, реалізовано принцип унеможливлення списування учнями правильних варіантів. «Всеосвіта» отримала гриф Міністерства освіти і науки України «Схвалено для використання в освітньому процесі». Відтепер електронні посібники «Конструктор тестів» та «Конструктор уроків» схвалено для використання у закладах освіти. Про це йдеться в офіційному листі від ІМЗО.

Також педпрацівники можуть на початку, впродовж або у кінці року запропонувати дітям підсумковий контроль за попередній семестр / рік за допомогою олімпіад та конкурсів від «Всеосвіти».

Педагог сьогодення вже не ставить собі питання про те, чи варто брати участь у дистанційних формах збагачення освітнього процесу. Його цікавить, як зробити це ефективно.

Активізувати пізнавальну діяльність та навчальну мотивацію

Все більшої популярності серед освітян, здобувачів освіти та їх батьків набувають [олімпіади](#) та [конкурси](#) від «Всеосвіти», адже для участі у таких цікавих заходах не потрібно нікуди їхати, не варто намагатися потрапити у призначений час у певне місце. Достатньо мати лише будь-який ґаджет із підключенням до мережі Інтернет і трохи натхнення. Крім того, така форма проведення змагань є дуже зручною для дітей, які через різні обставини та безпекову ситуацію зараз навчаються вдома.

[Олімпіади](#) та [конкурси](#) — це набір цікавих та різноманітних завдань з певного предмета, теми. Вони спрямовані не лише на знання конкретного факту чи події, а й змушують дитину думати, а найчастіше і творчо підходити до розв'язання поставлених завдань, тренують логіку та критичне мислення, виявляють профорієнтаційне спрямування, вчать чесно змагатися, швидко перевіряють якість пройденого раніше матеріалу, завдяки можливості аналізу помилок, краще закріплюють програму компетентнісно орієнтованого навчання.

Інтерактивний формат олімпіад та конкурсів робить процес поглиблення у будь-який предмет максимально простим та непомітним, а великий віковий діапазон учасників робить ці змагання неймовірно масовими, адже зареєструватись можуть вихованці дошкільних закладів освіти, здобувачі освіти шкіл, гімназій, ліцеїв, коледжів та закладів професійно-технічної освіти.

Для підготовки до НМТ та ЗНО

Тренажер ЗНО — це сучасний онлайн-сервіс, який не лише перевіряє теоретичні знання, а й допомагає набути практичних

навичок для ЗНО. Це справжній тренажер, регулярні заняття з яким натренують розум, пам'ять та допоможуть позбутися страху перед тестуванням. Продуманий функціонал дає змогу регулювати темп проходження тестів, обирати необхідний формат підготовки, а також аналізує відповіді та створює статистику успішності учня.

Практика попередніх років показує: зовнішнє незалежне оцінювання — це не лише перевірка знань, а й один з її перших іспитів на стресостійкість та організованість. Тож під час підготовки до ЗНО глибоке вивчення матеріалу та психологічна адаптація заслуговують на однакову увагу. «Всеосвіта» пропонує новий підхід, який об'єднує ці надважливі елементи в єдине ціле.

З допомогою тренажеру ЗНО можна підійти до підготовки з різних сторін: перевірити знання теоретичного матеріалу, потренувати уважність, вдумливість, відпрацювати швидкість та навчитися правильно розподіляти свій час. І все це — завдяки сучасному та продуманому функціоналу онлайн-сервісу.

Для підвищення кваліфікації вчителів підготовлено курси, у яких можна знайти цікаві навчальні формати для уроків української мови та літератури та історії, математики та ін. Радимо звернути увагу на такі курси:

- [Як успішно здати ЗНО з історії України? Роль вчителя у підготовці: дієві методи та лайфхаки](#),
- [Особливості викладання предмета «Захист України»: актуальні питання](#),
- [Сучасні форми та методи роботи на уроках математики в початкових класах у контексті НУШ](#),
- [Теоретико-практичні засади підготовки до ЗНО з української мови. Фонетика. Графіка. Орфоепія](#),
- [Теоретико-практичні засади підготовки до ЗНО з української мови. Лексика. Фразеологія та ін.](#)

Для розроблення програми надолуження слід спланувати додаткові заняття для того, щоб наздогнати навчальну

програму. Такі заняття можуть бути для всього класу, невеликих груп чи окремих учнів.

Формат дистанційного навчання неможливий без застосування сучасних технологій, які допомагають не лише професійно транслювати навчальний матеріал здобувачам освіти, а й робити освітній процес невимушеним та цікавим.

«Всеосвіта» подбала про те, щоб і педагоги, і діти були задоволеними результатами своєї роботи. Тисячі вчителів вже оцінили ефективність використання безплатних інноваційних інструментів для організації дистанційного навчання, які крім народного визнання отримали схвалення і на державному рівні.

Великої популярності серед освітян здобув Електроний журнал від «Всеосвіти»

У цій онлайн-системі можна не лише виставляти оцінки, перевіряти присутність і позначати причину відсутності, оцінювати усні відповіді, писати коментарі, планувати наступні заняття, залишати примітки для батьків, зберігати навчальні плани, відстежувати динаміку засвоєння знань, а й проводити олімпіади, конкурси та різні онлайн-активності з особистого віртуального кабінету.

Електронний журнал відповідає академічному журналу, який можна завантажити разом зі свідоцтвами досягнень чи таблицями.

Помічним у процесі планування навчання став Електронний розклад, яким дуже зручно й ефективно користуватися під час дистанційного навчання.

Щодо самих здобувачів освіти, то вони протягом останніх навчальних років вже остаточно оцінили всі переваги користування Щоденником учня. Учасники освітнього процесу без жодних труднощів отримують інформацію про навчальні

розклади, поточний та підсумковий контроль знань, домашні завдання в режимі онлайн.

Цей сервіс дозволяє контролювати особисті успіхи під час вивчення навчальних дисциплін, відстежувати виконання шкільної програми, а також забезпечувати своєчасне інформування всіх зацікавлених осіб про хід та результати освітнього процесу. Спрощений режим входу за допомогою коду полегшує роботу як для вчителя, так і для того, хто навчається.

Перш за все перед початком роботи варто зважати на психоемоційний стан дітей. Чи здатні вони засвоювати матеріал та як полегшити їхнє навчання. Адже дитині буде складно навчатися, якщо вона перебуває у важкому емоційному чи фізичному стані.

Під час виконання уроку учні можуть обрати колір настрою. Колірний тест Люшера — психологічний тест, розроблений доктором Максом Люшером. Колірна діагностика Люшера дозволяє виміряти психофізіологічний стан здобувача освіти, його стресостійкість, активність і комунікативні здібності. Тест Люшера дозволяє визначити причини психологічного стресу, який може призвести до появи фізіологічних симптомів.

Також додаткові заняття можна проводити онлайн. А деякі завдання діти можуть виконувати дистанційно. Є можливість видавати тести через застосунок ГуглКлас.

Висновок: бібліотека ММ є комплексним ресурсом, що дозволить усім учасникам освітнього процесу ефективно розв'язувати проблему освітніх втрат. За алгоритмом надолуження освітніх втрат, першочергово варто провести діагностичне оцінювання. У цьому допоможе система тестування, що унеможливілює списування для учнів, а

вчителям відкриває широкі можливості конструювання та індивідуального підходу.

Наступним етапом є формулювання навчальних цілей та розробка плану надолуження навчальних прогалин. Тож загальна кількість методичних матеріалів, а їх наразі понад 600 000 у Бібліотеці Всеосвіти надасть можливість підібрати навчальний матеріал у цікавій формі та відповідному режимі проходження, що буде зручним для учнів. У бібліотеці Всеосвіти реалізовані всі інструменти не лише для вивчення, а й поглиблення вивченого матеріалу, надання додаткових консультацій, особливо це стосується зворотного зв'язку, статистики проходження завдань учнями, миттєвого виявлення тих навчальних категорій, що потребують повторного пояснення.